

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 1 / 9

1 Yleistä

Tässä ohjeessa kuvataan valtioneuvoston asetuksissa 403/2008 ja 1050/2011 mainittujen nostolaitteiden tarkastajien sertifiointikäytäntö, sertifiointin hakemistapa ja sertifiointin ylläpito.

Nostolaitetarkastajien sertifiointitoiminta täyttää SFS-EN/ISO/IEC 17024 sertifiointistandardin vaatimukset ja toiminnassa noudatetaan Inspecta Sertifiointi Oy:n toimintajärjestelmää. Sertifiointitoimintoja valvoo sertifiointilautakunta ja nostolaitetarkastajien sertifiointin tukiryhmä.

Sertifiointia voivat hakea kaikki halukkaat, jotka täyttävät sertifiointiedellytykset.

Ohje ja hakemuskaavakkeet ovat tulostettavissa ja ladattavissa Inspecta:n kotisivuilta. Käsittelyn nopeuttamiseksi edellytetään, että hakemus tehdään Inspectan sivuilta löytyvää hakemuskaavaketta käyttäen ja se lähetetään hakemukseen kuuluvine liitteineen Inspecta Sertifiointi Oy:lle (sähköpostilla, mikäli mahdollista).

2 Pätevyysvaatimukset

Sertifiointiedellytykset koostuvat peruskoulutuksesta, nostolaitetarkastajakoulutuksesta, tarkastajatutkinnosta ja vaaditusta kokemuksesta.

2.1 Koulutusvaatimukset

2.1.1 Peruskoulutus

Tehtävään sopivana koulutuksena pidetään sähkötekniikan, autotekniikan, konetekniikan ja koneenrakennustekniikan alalla tai näihin rinnastettavilla aloilla suoritettuja tutkintoja. Varsinaista peruskoulutusvaatimusta ei kuitenkaan ole, mutta peruskoulutus vaikuttaa vaadittavan kokemuksen määrään. Koulutus tulee osoittaa todistuksilla.

2.1.2 Nostolaitetarkastajakoulutus

Henkilön täytyy olla suorittanut vähintään 24 tuntia kestänyt hakemuksen kohteena olevien nostolaitteiden tarkastamiseen liittyvä lisäkoulutus, jonka sisällön sertifiointielin on hyväksynyt. Koulutuksen tulee ainakin sisältää nostolaitteita koskevat määräykset ja säädökset, nostolaitteiden ra-

kenteet ja toimintaperiaatteet, tarkastusvaatimukset ja -käytännöt, tarkastajan velvollisuudet ja vastuut sekä tarkastuksen tekemiseen valmentavia käytännön harjoituksia.

Koulutuksen tavoitteena on, että tarkastaja pystyy todentamaan määräysten ja laitteiden vastavuuden ja hänellä täytyy olla kyky arvioida puutteiden turvallisuusmerkitystä ja jatkotoimenpiteiden tärkeyttä esim. onko kyseessä vakava poikkeama, joka pitää korjata välittömästi ennen laitteen seuraavaa käyttöä.

Sertifiointiin edellyttämän koulutuksen voi hankkia koulutusta järjestävän organisaation kursseilla.

2.2 Kokemusvaatimukset

Henkilöllä täytyy olla käytännön kokemusta nostolaitteiden suunnittelusta, valmistuksesta tai asennuksesta, huollosta, korjauksesta tai tarkastuksesta. Kokemus täytyy olla ensisijaisesti hakeuksen kohteena olevista nostolaitteista, mutta niihin rinnastettavien laitteiden ja huoltoon, korjaukseen ja asennukseen liittyvä kokemus voidaan ottaa huomioon osana kokemusta sertifiointielimen harkinnan mukaan.

Vaaditun kokemuksen määrä riippuu peruskoulutuksesta taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko1: Vaadittu kokemus on esitetty vuosina

Peruskoulutus	Vaadittu kokemus
Dipl.ins., insinööri, tekniikko	2 vuotta
Ammattikoulu	3 vuotta
Ei alaan liittyvää koulutusta	4 vuotta

Kokemus on osoitettava työtodistuksin tai niihin rinnastettavin selvityksin.

Sertifiointi voidaan hakijan tai työnantajan halutessa tai sertifiointielimen harkinnan mukaan rajoittaa koskemaan vain nostolaitteita, joista hakijalla on koulutusta ja kokemusta esim. tietyn tyyppisiä tai tietyn valmistajan taikka työnantajan nostolaitteita.

Kokemusaikaa arvioidessa voidaan ottaa huomioon henkilön työskentely nostolaitteiden parissa siten, että jatkuvasti nostolaitteiden parissa työskentelevillä aika voi olla lyhyempi kuin taulukossa 1. Kokemus on osoitettava työtodistuksella, jonka liitteenä on tarvittaessa tarkempi selvitys käytännön kokemuksesta.

Rajoitetuissa sertifiointeissa voidaan hakijalta edellytettyä kokemusaikaa lyhentää enintään 1/3-osa taulukon 1 mukaisesta vaatimuksesta.

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 3 / 9

2.3 Tutkinto

Henkilön on osoitettava nostolaitteisiin liittyvien rakenteiden, säädösten ja määräysten tuntemus sekä kyky suorittaa tarkastustehtäviä. Tämä pätevyys osoitetaan tarkastajatutkinnolla, johon kuuluu sekä kirjallinen säädöksiä ja määräyksiä koskeva tentti että käytännön tarkastuksen suoritukseen ja raportointiin liittyviä tehtäviä.

Tutkinto voidaan suorittaa yhdelle tai useammalle nostolaitetyypille. Pätevyysalue määräytyy tutkinnon mukaisesti.

Tutkinnon jälkeen osanottajille ei anneta kysymyksiin oikeita vastauksia tai muuta yksityiskohtaista tietoa materiaalista, vaan vain tieto läpäisemisestä tai hylkäämisestä. Tutkintoon osallistujalle voidaan ilmoittaa yleisesti, millä alueella hänen tiedoissaan tai taidoissaan on puutteita. Hylätyn tutkinnon tai sen osan saa uusia aikaisintaan kahden viikon kuluttua.

Tutkinnossa kokelaan on noudatettava valvojan antamia ohjeita. Kokelas, joka ei noudata ohjeita tai syyllistyy vilppiin, poistetaan tutkinnosta. Kokelas, joka on syyllistynyt vilppiin saa osallistua uuteen tutkintoon aikaisintaan vuoden kuluttua.

Tutkinnot voidaan järjestää tarkastajakoulutuksen yhteydessä tai erillisinä. Kaikki perustutkinnot järjestää tällä hetkellä AEL.

3 Sertifiointin hakeminen

Sertifiointia varten on hakijan toimitettava Inspecta Sertifiointi Oy:lle hakemus, jossa on täytetty hakemuskaavake liitteineen. Näissä on oltava seuraavat tiedot:

- Henkilön täydellinen nimi
- Syntymäaika
- Työnantaja (jos työnantaja maksaa kulut niin myös yrityksen Y-tunnus)
- Yhteystiedot, sähköposti ja laskutusosoite
- Peruskoulutustiedot (oppilaitos, valmistumisaika)
- Kokemustiedot (työtodistukset, joista selviää kokemus yksityiskohtaisesti esim. nostintyyppit/valmistajat)
- Tarkastajakoulutustiedot (lisäkoulutus)
- Tieto tutkinnon läpäisemisestä
- kirjallinen todistus tyydyttävästä näkökyvystä

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 4 / 9

– Haettava pätevyys

Hakemisessa käytetään Inspecta Sertifiointi Oy:n kotisivuilta tulostettavaa lomaketta. Hakemusasiakirjoja ei palauteta hakijoille, minkä vuoksi hakemukseen tulisi liittää alkuperäisistä todistuksista kopiot. Työnantajan edustajan on aina vahvistettava hakemus allekirjoituksellaan.

Näkökyvyn todistamiseen riittää ns. Jaeger taulun nro 1 avulla tehdyn testin hyväksytty tulos. Jaeger -1 testissä kokelaan on kyettävä lukemaan Times New Roman N 4.5 tekstiä tai vastaavia kirjaimia (kirjainten korkeus 1,6 mm) vähintään 30 cm etäisyydeltä. Näkökyky vaaditaan vähintään toisesta silmästä, silmälasien kanssa tai ilman. Näkötodistuksesta on selvittävä kuinka näkökyky on testattu ja siinä on oltava testin tulos.

Sertifiointielin tutkii toimitetun aineiston perusteella täyttääkö hakija sertifiointiedellytykset. Ellei pätevyystodistusta voida myöntää, hakijalle ilmoitetaan, miltä osin hän ei täytä sertifiointiedellytyksiä.

4 Sertifikaatti

4.1 Muoto

Sertifikaatti toimitetaan paperiversiona tilaajalle. Inspecta Sertifiointi Oy pidättää täyden omistusoikeuden sertifikaattiin.

4.2 Voimassaolo

Myönnetty pätevyystodistus on voimassa 5 vuotta julkaisupäivästä sillä edellytyksellä, että haltija jatkuvasti täyttää sertifiointiedellytykset ja jatkuvaluonteisesti tekee tarkastuksia. Tarkastustoiminnassa ei saa tulla 5 vuoden aikana yli vuoden kestävää katkoa.

Työnantajan on seurattava sertifioidun henkilön toiminnan jatkuvuutta ja fyysistä kykyä toimia tarkastustehtävissä. Työnantajan on myös pidettävä kirjaa sertifioidun henkilön toimintaa koskevista valituksista. Mikäli valitus on senlaatuinen, että se voisi aiheuttaa sertifikaatin peruuttamisen, siitä on ilmoitettava sertifiointielimelle.

Työnantaja on myös velvollinen huolehtimaan tarkastuksessa tarvittavista laitteista ja ohjeista. Mikäli sertifioitu henkilö on samalla itse työnantaja, hän vastaa edellä esitettyistä työnantajan velvoitteista.

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 5 / 9

Pätevystodistus on voimassa vain siinä ilmoitetun työnantajan palveluksessa. Työnantajaa vaihdettaessa todistus on vaihdettava uuden työnantajan nimiin.

4.2.1 Eettiset säännöt

Työnantaja ja sertifioitu nostolaitetarkastaja ovat molemmat vastuussa siitä, että noudattavat hakulomakkeessa määritettyjä tarkastustoiminnan eettisiä ohjeita. Eettiset ohjeet ovat:

1. Tarkastustehtävät on suoritettava ammattimaisesti, turvallisesti, riippumattomasti ja rehellisesti tarkastusta koskevien ohjeiden mukaisesti.
2. Sertifikaattia ja siinä mainittua NT-numeroa voi käyttää vain niiden nostolaitteiden tarkastuksissa, joihin tarkastajalla on sertifiointielimen myöntämä pätevyys/sertifikaatti.
3. Rajoitettava tarkastustoimintansa vain sellaisiin nostolaitteisiin, joista hänellä on riittävä asiantuntemus.
4. Tarkastuksista laaditut pöytäkirjat on arkistoitava huolellisesti ja niitä on säilytettävä menetelmäkuvauksen mukaisesti tai niin kauan, kun sertifiointiin perustuva tarkastustoiminta jatkuu.
5. Pidettävä luottamuksellisena tietoonsa saamat asiakkaiden tai työnantajien kaupalliset ja tekniset tiedot eikä julkista niitä ilman heidän nimenomaista suostumustaan.
6. Työtä ei saa missään olosuhteissa tehdä huumeiden, alkoholin, rauhoittavien lääkkeiden tai muiden vastaavien aineiden vaikutuksen alaisena

Näiden ohjeiden vastainen toiminta saattaa johtaa myönnetyn sertifiointin peruuttamiseen tai pätevyysalueen rajoittamiseen.

Tarkastuksen riippumattomuus on varmistettava jokaisen tarkastettavan laitteen kohdalla erikseen. Riippumattomuuden vaatimus korostuu erityisesti silloin, kun tarkastus koskee tarkastajan oman työnantajan omistamaa tai hallinnassa olevaa laitetta, eikä laitteen kunnossapidosta vastaavan henkilön tulisi tällaisessa tilanteessa suorittaa tarkastusta.

4.3 Uudelleen sertifiointi

Sertifiointijakson päättyessä 5 vuoden kuluttua pätevyystodistuksen saamisesta haltijan on osoitettava, että hänen tietonsa säädöksistä ja määräyksistä on ajan tasalla. Osoitus tehdään osallistumalla uusintatutkintoon.

Uusintatutkintoon voi osallistua aikaisintaan 12 kk kuukautta ennen uudelleen sertifiointia. Hyväksytyn tutkinnon jälkeen voi hakea uudelleen sertifiointia. Uusi sertifiointijakso alkaa samana päi-

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 6 / 9

vänä kuin edellinen päättyy, mikäli uudelleensertifiointia haetaan ennen voimassaolevan jakson päättymistä.

Lisäksi arvioidaan tarkastajan edeltävän 5-vuotisjakson aikana tehtyjen tarkastusten asianmukaisuus tarkastuksista laadittujen pöytäkirjojen perusteella.

Uudelleen sertifiointiin yhteydessä hakijan on toimitettava seuraavat tiedot tai asiakirjat

- hakemuskaavake
- todistus hyväksytysti suoritetusta uusintasertifiointiin tutkinnosta
- tiedot mahdollisista haltijan toimintaa kohtaan tehdyistä valituksista
- 5-10 kpl kopioita tarkastuspöytäkirjoista (eri vuosille jakautuen)
- kirjallinen todistus tyydyttävästä näkökyvystä

4.4 Työnantajan vaihtuminen

Sertifikaatin haltijan työnantajan vaihtuessa sertifikaatti on uusittava ja siihen vaihdettava uuden työnantajan tiedot. Työnantajan vaihto sertifikaatin uusimiseksi tehdään hakulomakkeella, jossa on oltava uuden työnantajan tiedot.

4.5 Siirtymäkausi 2015 – 2017

Ennen vuoden 2015 alkua nostolaitetarkastajien sertifiointijakson pituus oli 9 vuotta ja sertifiointiin voimassaoloa oli jatkettava 3 vuoden välein. Siirtymäkauden 1.1.2015 – 31.12.2017 aikana hakijat, joiden sertifiointi on korkeintaan 6 vuotta sitten myönnetty, voivat valita hakevatko he suoraan uuden järjestelmän mukaista 5 vuoden sertifiointia (tutkinnon kautta) vai vanhan järjestelmän mukaista 3 vuoden jatkoa. Mikäli hakija valitsee vanhan järjestelmän mukaisen 3 vuoden jatkosertifiointiinsa, toimitaan seuraavasti (kappale 4.5.1):

4.5.1 Jatkaminen 3 vuodeksi

Pätevyystodistuksen voimassaoloa voidaan jatkaa kolmeksi vuodeksi edellyttäen, että tarkastustoiminta on ollut jatkuvaluonteista ja muut sertifiointiedellytykset ovat olemassa. Jatkaminen voidaan tehdä kerran ilman lisätutkintoa (3- ja 6-vuotisjatko).

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 7 / 9

Pätevyystodistuksen jatkamisen yhteydessä haltijan on toimitettava seuraavat tiedot tai asiakirjat

- hakemuskaavake
- tiedot mahdollisista haltijan toimintaa kohtaan tehdyistä valituksista
- 5-8 kpl kopioita tarkastuspöytäkirjoista (eri vuosille jakautuen)
- kirjallinen todistus tyydyttävästä näkökyvystä

Pätevyystodistuksen jatkohakemus tehdään Inspecta Sertifiointi Oy:n kotisivuilta löytyvällä hakemuskaavakkeella. Hakemuksessa annetaan tiedot jatkuvaluonteisesta työskentelystä ja haltijan toimintaa kohtaan tehdyistä valituksista eikä niistä tarvita erillistä todistusta.

Pätevyystodistus on toimitettava jatkettavaksi aikaisintaan 6 kuukautta ennen sen umpeutumista ja korkeintaan 1 kuukausi umpeutumisaajan jälkeen, jotta se olisi jatkuvasti voimassa.

5 Tietojen julkaiseminen

Sertifiointielin pitää sertifioiduista henkilöistä ja heidän pätevyysalueistaan luetteloa, joka on kaikkien halukkaiden nähtävissä Inspectan kotisivuilla. Hakemusasiakirjat sertifiointielin käsittelee luottamuksellisina.

6 Sertifikaattien peruuttaminen

Sertifioija voi peruuttaa sertifikaatin joko määräajaksi tai kokonaan.

Ennen sertifikaatin lopullista peruuttamista sertifioija pyytää sertifioidulta henkilöltä selvityksen tilanteesta. Sertifioijan halutessa ja tulkinnanvaraisissa tapauksissa asian käsittely annetaan sertifiointilautakunnalle, joka voi halutessaan ohjata asian käsittelyn sertifiointialueen tukiryhmälle. Lautakunta tai tukiryhmä antaa oman, sertifiointin voimassaoloa koskevan esityksensä sertifioijalle. Sertifioija tekee sen jälkeen sertifikaatin voimassaoloa koskevan päätöksen.

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 8 / 9

Sertifikaatin peruuttamisen syynä voi olla

- Merkittävä katkos tarkastustoiminnassa
- Henkilö rikkoo eettisiä toimintaohjeita
- Henkilö ei toimi tarkastustoiminnassaan annettujen ohjeiden, standardien ja menetelmä-kuvauksen mukaisesti
- Henkilön osaaminen tarkastustyössä osoittautuu riittämättömäksi (toistuva virheellinen toiminta)
- Henkilö antaa tahallisesti vääriä lausuntoja tarkastusten tuloksista
- Sertifiointihakemuksen yhteydessä annetut väärät tai harhaanjohtavat tiedot
- Henkilö ei maksa sertifiointimaksujaan
- Henkilö ei ole vaihtanut sertifikaattiaan uuden työnantajan nimiin ja jatkaa tarkastustoimintaa entisen työnantajan nimissä sen tietämättä
- Sertifikaattia käytetään tahallisesti väärin tai harhaanjohtavasti

7 Valitusmenettely

Jos asiakas, joka hakee sertifiointia tai jolle sertifikaatti on myönnetty, haluaa valittaa sertifioidulle sertifiointia koskevasta päätöksestä, sen tulee 14 päivän kuluessa päätöksen saapumisesta toimittaa valitus kirjallisesti sertifioidulle.

Sertifiointilautakunta nimeää kutakin valitusta varten erikseen puolueettoman, esteettömistä jäsenistä koostuvan valituslautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä.

Valituslautakunnan kokous pidetään 21 päivän kuluessa valituksen saapumisesta. Valittajalle ilmoitetaan vähintään seitsemän päivää etukäteen kokousaika, -paikka ja valituslautakunnan kokoonpano.

Sertifioidijan päätös on voimassa valituslautakunnan kokoukseen asti. Kokouksessa sekä valittajalla että sertifioidijan edustajalla on oikeus tulla kuulluksi luottamuksellisesti. Valituslautakunnan enemmistöpäätös on lopullinen.

Kielteinen päätös ei poista asiakkaalta oikeutta hakea sertifikaattia uudelleen.

Kiwa Inspecta HAKUOHJE	Nostolaitetarkastajat		
Henkilösertifiointi		2016-11-21	Sivu 9 / 9

8 Yhteyshenkilöt

Voimassaolevat yhteyshenkilöt löytyvät Inspecta Oy:n internet sivuilta osoitteesta:

<https://www.inspecta.fi/Palvelut/Sertifiointi-ja-arviointi/Henkilösertifiointi/>